

КЪРДЖАЛИЙСКИ ИЗБОРИ ПО ВРЕМЕ НА КРИЗА

Александра Милева и Кристина Топалова
СОУ „Петко Рачов Славейков“, Кърджали, 11 клас
Научен ръководител: Димитър Димов

Резюме

Представяме нашето виждане за политическото положение в България. Световната икономическа криза промени до голяма степен начина на живот и мислене на българския гражданин. Затова решихме по улеснен начин да представим таблица – плюсове и минуси на предизборните кампании на водещите партии в града ни – ДПС, БСП и ГЕРБ. Критериите, по които ги оценявахме, са: предизборна програма, концерти, рекламни материали, кандидати, послание на партиите, дебати, финансиране, местни проблеми. Разгледахме и повторното преброяване.

Смятаме, че трябва да се дава трибуна на повече млади хора в политиката, с нови идеи и виждания. Те са по-близки до подрастващите и биха могли да дадат идеи как могат да се задържат младите хора в България.

Summary

We present our view on the political situation in Bulgaria. The global economic crisis has changed the way of living and thinking of the Bulgarian citizen. So we decided in an easy way to introduce a table – pros and cons of the election campaign of the leading political parties in our town, MRF, BSP, GERB. The criteria by which they are evaluated are: Election program, concerts, advertising, candidates, the political messages of the parties, debates, financing, local issues. We considered the recount too.

We think that a platform should be given to many young people in politics with new ideas. They are closer to teenagers and could give ideas of how to keep young people in Bulgaria.

Да гласуваш е не просто изява на гражданска позиция, а нещо много повече. Нас ни интересува как ще живеем! Когато живеем тук и сега, когато се вълнуваме и тревожим за бъдещето, разбираме колко сме задължени да гласуваме. Та нали промяната е пирамидална и като избираме върха, даваме начало на нещо смислено и значимо.

Докато ние, българите, сме заети да се оплакваме, че образованието ни куца, политиците ни са корумпирани, а заплатите и пенсиите – ниски, забравяме най-

важното – че гласът ни е потребен и си струва. Световната икономическа криза промени до голяма степен начина на живот и мислене на българския гражданин. Заради своите страхове от несигурното бъдеще българинът все по-внимателно прави изборите в живота си, в това число и изборите за управлението на държавата. Фактът, че при последните избори на много места се стигна до балотаж, говори, че народът е раздвоен в своя избор.

Кризата повлия и на предизборните кампании на партиите. Концертите и плакатите несъмнено бяха по-малко тази година, а (да се надяваме) парите за гласове – също. Има вероятност, по този начин, изборът да е бил по-трезв и истински, провокиран от личната позиция, а не от прекрасното изпълнение на певица х, у, z или от „щедростта“ на кандидата.

По-особени са обаче обстоятелствата в някои области на страната. Там, където са издигнати цели крепости от съответна управляваща партия. Една от най-коментираните и безспорно най-интересните области е Кърджали. Град, за който може да се говори много! Град, в който толерантността е основна мярка за управление! Съотношението на силите в родопското градче се оказа ДПС-БСП-ГЕРБ... другите липсват... Защо?

По данни на последното национално преброяване (2011) в община Кърджали живеят около 65% български турци. Така и без изселниците, които пристигат от Турция за изборите, ДПС печели без затруднения. Около 19 000 души са гласували за кандидата на ДПС – инж. Хасан Азис, което прави 54%. За трети пореден мандат кърджалийци ще бъдат управлявани от същия кмет. ДПС печели във всички 7 общински центъра в област Кърджали – 7 от 7.

Основната цел на нашето изследване беше свързана с планирането на агитационната работа на партиите, която по правило преминава през три основни етапа: първи етап – създаване на устойчив образ на кандидата; втори етап – концептуално-идеологически; трети етап – мотивационен.

Тук, с помощта на таблица, показваме плюсовете и минусите на предизборните кампании в Кърджали на трите водещи партии – ДПС, БСП и ГЕРБ. С червените точки обозначихме плюсовете, а съответно с черните – минусите.

Първият критерий, по който ги оценявахме, е **предизборна програма**.

Никоя от партиите не излезе и не представи ясна програма за бъдещето на града, по която да работи по време на мандата. Кандидатите нямаха конкретни решения за проблемите с безработицата. Нямахме ясно конкретизирани цели, върху които смятат да наблегнат. Ние смятаме, че те трябваше да излязат и да заявят ясни действия занапред. По този начин убеждението у хората, че дадената партия има ясни цели, ще е по-голямо. Шансът да спечелят повече симпатизанти би бил по-голям. Единствено Хасан Азис загатна, че иска да се отворят работни места в газификация и пречиствателна станция, но по неформален начин и не може да се сметне за част от предизборна програма.

Концертите също не бяха силна страна в предизборните кампании. Според нас шоу-програмата, избрана от партията, е от значе-

Плюсове и минуси на предизборните кампании

	ДПС	БСП	ГЕРБ
програма	•	•	•
концерт	•	•	•
рекламни материали	•	•	••
кандидат	••	•	•
послание на партията	•	•	•
дебати	•	•	•
финансиране	•	•	•
местни проблеми	••	•	•

ние, защото колкото по-интересна е тя, толкова повече зрители ще събере и така кандидатите ще бъдат чути от по-голяма аудитория. Чрез своя избор те също се обръщат към определени части от обществото. Например, с народни танци и песни могат да поканят по-възрастните и всички ценители на родното и патриоти, а с модерни изпълнители се обръщат към т.нар. модерно поколение.

Концертът на ДПС беше в обичаен стил. Заложиха отново на попфолк музиката, певицата Есил Дюран. Събраха редовните си привърженици. Изнесоха реч на турски език, както на всичките си кампании досега. Слагаме черна точка на партията – ДПС не показва нищо ново и оригинално и се обърна само към една част от обществото.

Концертът на БСП също не беше успешен. Мариана Попова и Георги Христов бяха добри, но цялото внимание бе насочено към Стефан Данаилов – кандидат за вицепрезидент. Нямаше много хора, този път предизборният концерт бе „слаб”. Реклама на събитието липсваше.

Концертът на ГЕРБ беше с по-голям успех и популярност. Присъстваха кандидатите за президент и вицепрезидент – Росен Плевнелиев и Маргарита Попова. Те заложиха на актьорите от „Комиците” и „Пълна лудница”, които с етюди на предизборна тематика развеселиха кърджалийци, а танцьорите от Национален фолклорен ансамбъл „Българе”, със силата на българския фолклор, просълзиха някои от зрителите. Графа и Веселин Маринов удовлетвори онази част от аудиторията, която предпочита техния стил. Разнообразие не липсваше. За Кърджали този концерт беше наистина събитие. Дали това е помогнало при гласуването, можем само да гадаем...

Рекламните материали са важни за всяка предизборна кампания. Едни партии разполагаха с огромни количества, а други нямаша тази възможност. „Колкото – толкова” или „Колкото повече, толкова повече”?

ДПС беше издигнало дори билборд на своя кандидат. Освен това раздаваше и шапки, тениски, химикали. Затова по този критерий ДПС получава червена точка. В града БСП заложи само на тениските, които ние смятаме за недостатъчни за такъв вид агитация и затова отчитаме като минус. ГЕРБ получава две червени точки, защото рекламните им материали бяха навсякъде. Те се състояха в запалки, тефтери, тениски, химикали, шапки, балони, знаменца. Те също бяха наели билборд за кандидата си. На този фон БСП се изгуби.

Кандидатът за кмет е лицето на партията. Той трябва да бъде добре подготвен и наясно с проблемите в града. Трябва да притежава харизма и чувство за отговорност, да умее да общува, да изслушва и приема различните мнения, да има висока обща култура, да умее да се изразява добре и да бъде представителен.

Кандидатът на ДПС Хасан Азис беше издигнат за трети пореден път. Това дава две червени точки на партията, защото изборът беше възможно най-добрият. Първо, защото кандидатът има опит от предишните си два мандата като градоначалник на Кърджали, и второ – защото е познат на хората. Така известните проекти на град Кърджали, а именно „Пазара”, „Водно огледало” и парк „Арпезос-Север”, станаха реалност точно по времето на неговото управление. Първите два от тях са вече налице, а третият е в процес на изграждане. Ако от ДПС бяха избрали друг представител, може би кметът нямаше да бъде от управляващата партия.

Кандидатурата на БСП също беше много удачна. Милко Багдасаров се кандидатира за втори път след 1999 г. Хората сметнаха, че след като той е успял да нап-

рави едно училище успешно, може да направи и един град също толкова успешен. От 15 години е председател на Областния съвет на БСП в града, от 22 години е директор на едно от най-предпочитаните и големи училища в града. Много добре познат на гражданите и харесван от мнозина. Другите лица от БСП в Кърджали не бяха известни, а се оказа, че няма непартийна кандидатура, желаеща да излезе с подкрепата на БСП.

Предложението на ГЕРБ за Кърджали беше Илия Илиев, неизвестен сред обществото като политическо лице, а само като частен собственик на дюнержийници (което беше доста коментирано в медийното пространство). Според нас изборът на партията беше неправилен, кандидатът беше неуверен и неподготвен с речите си. Може би гласовете на кърджалийци не бяха за Илия Илиев, а за самата партия и Бойко Борисов.

Посланията на партиите трябва да бъдат ясни и конкретни, стигащи лесно до хората. Чрез посланието партията би трябвало да ни даде идея, представа за идния мандат. Такива и трите партии не показаха. Те бяха недобре осмислени. И трите партии подцениха важността на лозунгите, които всъщност са второто име на партията!

Посланието на ДПС беше „Успешният кмет“. С това Хасан Азис може би е искал да насочи вниманието към проектите си. Те обаче са ни добре познати и ако успешният кмет не беше наблягал на миналото, а ни беше загатнал една дори и малка представа за бъдещето, щяхме да оценим посланието му на по-високо ниво.

„За децата на Кърджали“ беше лозунгът на БСП. Ето как ние тълкуваме това – изграждане на детски площадки и паркове, детски градини и училища, читалища; даване възможности за развитие в спорта. В Кърджали обаче нито едно от тези неща не е толкова голям проблем, колкото примерно намирането на работа! Не успяхме да разберем какво точно има предвид кандидатът на БСП. В Кърджали голям процент от хората са на средна възраст или възрастни. Младежите търсят реализация в по-големите градове, а за децата има всичко необходимо. Партията трябваше да представи друго послание, насочено към развитието на цялото местно общество.

Слоганът на ГЕРБ беше „Градим Кърджали“, както и във всички други общини – неконкретен и елементарен. Хубавото е, че искаха да ни покажат една цялостна идея на партията за всички общини, но ако това единство се изразяваше в нещо конкретно, разбираемо и значимо, несъмнено щяха да получат адмирациите на гласуващите.

Станахме и свидетели на много предизборни **дебати**, които се предаваха по националните телевизии. Интересното в случая бе, че както на всички избори, така и на тези, кандидатите не се изслушваха. Това е от голямо значение за потенциалния гласоподавател, защото след като показват такъв хаос по време на дискусиите, вероятно така биха ръководили и местната власт по време на тежка финансова криза. Преди всичко е важно всеки да уважава мнението на другия, независимо дали то е правилно или не. Това не се получи, защото всеки се опитваше да надговори опонента си. Това предизвиква объркване у хората и показва неуважение не само към другите кандидати, но и към гражданите. Неслучайно Николай Бареков определи Кърджали като „най-емоционалния град на България“, защото агитките на партиите бяха много силни и шумни, а привържениците – многобройни. Те бяха отишли да чуят идеите на кандидатите, но не чува нищо.

Със **средствата** на партиите за предизборна кампания се закупуват рекламни материали и се осигуряват концертите.

ДПС получава червена точка, защото за последните два мандата показва, че набиранията на средства и печеленето на проекти не представляват проблем, а също така предизборната им кампания беше доста обогатена. За партия ГЕРБ също има червена точка, техните рекламни материали бяха най-много. БСП получава черна точка заради оскъдните си рекламни материали.

Осмият наш критерий са така нар. **местни проблеми**. Имаме предвид това, че в община Кърджали има доста такива нерешени и наболели проблеми, свързани най-вече с инфраструктурата и безработицата сред младите хора. Обезлюдяването на града е тревожна тенденция.

За ДПС това носи черна и червена точка. При управлението си Хасан Азис имаше доста недоизяснени моменти относно финансирането на проектите. Като плюс сме отчели факта, че тези проекти са реализирани и като цяло той е по-запознат с местните проблеми от другите кандидати.

Дали сме плюс на БСП и ГЕРБ, защото всяко управление е свързано със спадове и те се възползваха от възможността да критикуват и упрекуват Хасан Азис за проблемите, родени през неговото 8-годишно управление.

Като цяло предизборните кампании на трите политически сили в Кърджали можеха да бъдат много по-добри и успешни. Каква беше причината за това? Можем да направим дълъг списък с въпроси, но отговор няма как да си дадем сами... Тук само можем да приканим всички бъдещи кандидати да се постараят повече!

Повторното преброяване на гласовете! То беше интересна част от следизборната еуфория. Изискано от ГЕРБ, то им изигра лоша шега. 639 беше броят на невалидните гласове за Хасан Азис, но това се оказа незначително и не промени неговия успех. Преброяването се обърна в полза на Милко Багдасаров, който от трето място застана на второ и „изпрати“ Илия Илиев на трето. На първи тур Илия Илиев имаше 6 948 гласа, но след това се оказа, че 250 бюлетини са били недействителни и неговите гласове се намаляват до 6 698. Изненадващ за всички се оказа фактът, че за Милко Багдасаров от БСП няма нито една невалидна бюлетина, което го изведе със 71 гласа пред Илия Илиев. Повторното преброяване не донесе победа на ГЕРБ или БСП, но то „говори“ и допълва образите на партиите и техните кандидати.

Кризата със сигурност повлия много на гласуването, по един или друг начин. Заради кризата много хора бяха съкратени от работните си места, на които дълги години разчитаха. Разочаровани, много от тях решиха да не гласуват, като заявят по този начин вид протест към управляващите. Но това ли наистина е начинът за разрешаване на проблема? Напротив! Ние можем да изразим протест като гласуваме за тези, които смятаме, че биха могли да ни помогнат. Или чрез митингови протести да изразим своето недоволство. Но не и да мълчим и бездействаме. Само така бихме могли да си помогнем – като изказваме свободно каква промяна бихме искали за себе си и държавата! Защото така ще ни чуят!

Изборите по време на криза са най-важни, защото в трудни моменти се разбира кой наистина милее за народа и на кого целта са личните облаги. Нека не забравяме, че желанието не е най-важно, а по-скоро дали си достатъчно достоен и смел да даваш всичко за селото/града/държавата си, да мислиш винаги, че този народ зависи от теб и да се бориш за по-добри условия за култура, образование, здравеопазване. Изборът вече е направен, сега тече трудният мандат по време на криза. След четири години ще направим равностметка дали е бил успешен. Надяваме се поне да има малка промяна в положението.